

เมื่อคิดจะวิจัย

...งานวิจัยไม่ยากอย่างที่คิด

โดย ดร.เปรมปรีดี หมูวิเศษ

ตำราการเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2554

จำนวน 1,000 เล่ม

ราคา 200 บาท

จัดพิมพ์โดย

โรงเรียนเถินเทคโนโลยีพันธชยการ

192/1 หมู่ 12 ตำบลล้อมแรด

อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง 52160

โทร. 054-292155-6

www.thoentchno.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เปรมปรีดี หมูวิเศษ

เมื่อคิดจะวิจัย...งานวิจัยไม่ยากอย่างที่คิด.-

ลำปาง : โรงเรียนเถินเทคโนโลยีพันธชยการ,2554.

214 หน้า.

1.วิจัย. I.ชื่อเรื่อง

001.4

ISBN 978-616-202-305-7

พิมพ์ที่ : หจก.ลำปางบรรณากิจพริ้นติ้ง

โทร. 054-228110

“เป็นหนังสือเชิงวิชาการที่อ่านง่าย...ทำให้เข้าใจงานวิจัยที่ไม่ยากอย่างที่คิด..”

นิรุธ มีพันธ์

ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนป่าตาลบ้านธิพิทย

“อ่านแล้วเข้าใจงานวิจัยมากขึ้นและอยากทำวิจัยมากขึ้นที่คณะที่อ่าน”

เนตร ใจเที่ยง

หัวหน้ากลุ่มนิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปางเขต 2

“ชอบหนังสือเล่มนี้ใช้ภาษาต่างๆ...ทำให้อ่านสบายๆ ไม่เครียด แต่ได้ความรู้”

อ.ดร.พิมพ์ร ไชยตา

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

“อ่านเข้าใจง่ายเหมาะกับผู้เริ่มปริญญาโท หรือครูที่จะทำงานวิจัย..”

ดร.พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์

ผู้อำนวยการโรงเรียนแลมปีเทค

“..ขณะที่กำลังอ่านเหมือนมีคนกระซิบข้างหู...บอกถึงวิธีการวิจัย”

ทวิวัฒน์ วงศ์คม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนป่าตาลบ้านธิพิทย

“...เป็นสไตล์การเขียนแบบเล่าความ...ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น”

อ.พงศ์ฐิติ พัสอ่อง

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

**“ผมมีความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยอยู่แล้ว...เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้
ทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น”**

อัครงค์ หน่อเรือง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโสัง

เนื้อหาที่เรียนรู้ร่วมกัน

๑. เมื่อเริ่มคิดจะวิจัย ๑
๒. เข้าใจการวิจัย...เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี..... ๑๒
๓. เริ่มวิจัย...บทที่ ๑ เป็นกฎเกณฑ์สำคัญ..... ๒๒
๔. บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรม..... ๕๘
๕. เข้าสู่บทที่ ๓...วิธีวิจัย..... ๘๐
- ๕-๑ การวิจัยเชิงปริมาณ..... ๘๗
- ๕-๒ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้..... ๑๑๕
- ๕-๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ..... ๑๔๕
- ๕-๔ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม..... ๑๖๓
๖. เดินทางถึงบทที่ ๔ รายงานผลการวิจัย..... ๑๗๓
๗. สถานที่สุดท้ายบทที่ ๕ การสรุปและอภิปรายผล..... ๑๘๗

๑

เมื่อเริ่มคิดจะวิจัย...

เมื่อคิดจะวิจัย...งานวิจัยไม่ยากอย่างที่คิด ด้วยหลักคิดเชิงเหตุและผล กระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ทุกคนมีติดตัวกันมาตั้งแต่เด็ก ลองสังเกตได้ถึงความสงสัยสิ่งรอบกายอยู่เป็นประจำ ชอบถามคำว่า ทำไม และ ทำไม .... ถ้ามไปเรื่อยๆ บางครั้งคนตอบ(ผู้ปกครอง หรือ พ่อแม่) เริ่มรำคาญ จนบางที่อารมณ์

คนมีคุณสมบัติหนึ่งที่สำคัญคือ มีสติ ปัญญา เพียงพอที่จะเรียนรู้ และใช้เหตุผล เพื่อพัฒนาองค์ความรู้...ได้ด้วยตนเอง ...แต่หลายคนกลับมองไม่เห็น...

ขึ้น(มีโมโห)...ไม่รู้ว่าจะถามไปถึงไหน... การหาความรู้ที่ติดตัวตนของคนอยู่ตลอดเวลา ด้วยร่างกายมีประสาทสัมผัสที่เห็นสิ่งที่มอง ฟังจากสิ่งที่ได้ยิน ลิ้มรส เมื่อกินอาหารเข้าไปที่ปาก รับรู้

กลิ่นเมื่อมีสิ่งใดมาสัมผัสที่จมูก และสามารถใช้นิ้วหนึ่งสัมผัสกับวัตถุหรือสรรพสิ่ง สามารถรับรู้ถึงความรู้สึกนั้นได้ บางคนอาจมีสัมผัสที่หก ที่สามารถหยั่งรู้ได้ด้วยตนเอง...(ไม่ได้เห็นผีและวิญญาณ)

ร่างกายของคนที่มีธรรมชาติสร้างขึ้นมาเป็นสิ่งที่สมบูรณ์ที่สุดในบรรดาสิ่งมีชีวิตที่มีบนโลกใบนี้ มีกระบวนการรับรู้จากสิ่งรอบกาย และมีกลไกของสมองที่ซับซ้อนจนกระทั่งสามารถคิดเชิงเหตุและผลได้อย่างดีเยี่ยม

ด้วยความคิดง่ายๆว่า เมื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ย่อมมีเหตุของการเกิดสิ่งนั้นและ มีสิ่งนี้เกิดตามมา(ผล)...(ปรัชญา..เกิดขึ้นนิดๆ) คนสามารถพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทุกด้านบนโลกใบนี้ด้วยความคิดเชิงเหตุเชิงผล ...(จนวุ่นวาย)

เมื่อคิดด้วยเหตุและผล...มุมมองและเหตุผลของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน ต่อเหตุการณ์หนึ่ง เป็นเพราะสมองมนุษย์นั้นสามารถหยั่งรู้สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นจากฐานรากการรับรู้เดิม(ความรู้เดิม) สู่การเรียนรู้และองค์ความรู้ใหม่ที่ตนเองสร้างขึ้น..สิ่งนี้จึงเรียกว่า กระบวนการสังเคราะห์(Synthesis) ...รับรู้มาแล้วนำมาสร้าง

องค์ความรู้ของตนเอง...บนพื้นฐานความรู้เดิม

ผมจะเริ่มจากการกล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้แบบง่ายๆ เพื่อทำความเข้าใจมุมมองของตนเองก่อนก้าวไปสู่ความคิดที่จะวิจัยต่อไป คนที่หยิบหนังสือเล่มนี้อ่านส่วนใหญ่ น่าจะเป็นบุคลากรทางการศึกษา...หรือคนที่สงสัยว่างานวิจัยที่ไม่ยากเป็นเช่นไร หลายคนอ่านถึงตรงนี้แล้วยังต้องตัดสินใจก่อนว่าจะซื้อดีหรือไม่...ถ้ายังตัดสินใจไม่ได้...อ่านต่ออีกนิตินะครับ...ได้โปรด..อ้อ..นินิดๆ

กระบวนการเรียนรู้...

สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดของตนเอง...เพื่อดำรงเผ่าพันธุ์ให้คงอยู่ สิ่งมีชีวิตหลายชนิดได้สูญพันธุ์ไปเพราะไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไป(Natural Selection)

สิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับบริบทโดยรอบได้ด้วย การสร้างยีนหรือปรับเปลี่ยนโครโมโซมของตนเอง

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงบริบทโดยรอบ คนต้องเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป...

ใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงเซลล์ทำให้สามารถอยู่ได้ในบริบทที่เปลี่ยนไป...ไปไหนหรือจะ...ไปกับการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมีการเปลี่ยนแปลง (บริบทโดยรอบ) แล้วส่งผลกระทบต่อความรู้ของสิ่งมีชีวิตในด้านต่างๆ สิ่งมีชีวิตชนิดนั้นๆ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตัวให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปให้ได้...ถ้าไม่ได้ต้องสูญพันธุ์ไป...ชายแท้ลดลง...ชายไม่จริงหญิงไม่แท้เพิ่มขึ้น...การเปลี่ยนแปลง

ผมเคยได้ยินมา และเชื่อว่าผู้อ่านหลายคนคงได้ยินมาเหมือนกับผม..ว่าการคัดเลือกโดยธรรมชาติเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สิ่งมีชีวิตชนิดใดที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ธรรมชาติจะคัดออกเอง...อย่างเช่น ไดโนเสาร์...อยู่อย่างนี้ เป็นอย่างนี้ รักไม่ยอมเปลี่ยนแปลง...ตึก

ถ้าใครมาบอกมาเตือนว่าเป็นพวกไดโนเสาร์ แสดงว่าตระกูลนี้กำลังจะ

๒

เข้าใจการวิจัย...เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี

หลายคนศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยยังไม่เข้าใจ...เมื่อเริ่มจะวิจัยจึงทำตามคนที่ทำมาก่อนแบบเดิมๆที่ทำตามกันมา...แบบลอกกันมายาวนาน ตกทอดสืบกันมาจนกลายเป็นหลักสูตร...มิใช่หลักการ..เป็นประเพณี..จากรุ่นสู่รุ่น..ผิดถูกไม่รู้ รู้แต่ว่าคนรุ่นเก่าทำกันมานานแล้ว...

ยิ่งสมัยนี้ชอบใช้วิธี... คัดลอกและวาง(Copy and Paste) หรือบางคนเป็นช่างตัดเสื้อมาก่อน ตัดชิ้นผ้าเก่ง ส่วนไหนเป็นแขน เป็นขา ตัดแล้วนำมาเย็บต่อ...แต่เห็นรอยเย็บ..ไม่เป็นผ้าเนื้อเดียวกัน...แบบขึ้นรูป

เช่นกันกับการเขียนบทที่ ๒ ของบางคนที่ใช้การตัดต่อ คัดลอกเขามาแล้วนำมาปะติดปะต่อกันใหม่...อ่านที่ไร โดดไปโดดมา ไม่เชื่อมโยง แต่ก็ปล่อยเลยตามเลย ไม่ได้เข้มงวดมากนัก.ทำไปทำมา กลายเป็นที่นิยม...

ยิ่งการศึกษาไทย นำไปปนเปกักระบบการค้า โรงเรียนใดมีนักเรียนเยอะ จะได้งบประมาณมาก เน้นการให้งบประมาณเป็นรายหัว...มีเด็กมากได้งบประมาณมาก...จึงต้องหาผู้เรียนให้มากๆ...ปริมาณกับคุณภาพชอบสวนทางกันอย่างเช่นเด็กไทยได้เรียนทุกคน...แต่คุณภาพสาละวันเตี้ยลง...อยากเรียนสิ่งนั้นแต่พื้นฐานความรู้ไม่สอดคล้อง

ตามหลักการขององค์กรเอกชน ต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้าเมื่อลูกค้าคือผู้เรียน และลูกค้าต้องการเพียงใบปริญญาบัตรเพื่อนำไปยืนยันคุณสมบัติในการประกอบอาชีพ...ความรู้ที่ได้ หรือการนำความรู้ไปใช้เป็นเรื่อง

การรับจัดทำ-แก้ไข ผลงาน
อาจารย์ 3 (วิทยฐานะ)...ผิด
กฎหมาย ตาม พ.ร.บ.ระเบียบ
ราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 91 ที่
ห้ามมิให้คัดลอก จ้างวาน หรือ
ให้ผู้อื่นบุคคลอื่นทำ มิฉะนั้นให้ผู้
ไปจ้างและผู้รับจ้าง มีความผิด
ตามกฎหมาย...

ข่าวมติชนออนไลน์ 24 /1/54

รอง..ปริญญาบัตรเป็นเอก...ความรู้เป็นโท

ทำได้ตามที่ลูกค้าต้องการ คือแนวทางของคุณภาพ ตามหลักของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร-TQM มหาวิทยาลัย โรงเรียน ทั้งรัฐและเอกชน บางแห่ง และหลายแห่ง เมื่อผู้เรียน ต้องการเพียงใบปริญญา เรื่องวิชาการไม่ต้องพูดถึงปล่อยเลยตามเลย จ่ายครบจบแน่...โดยเฉพาะปริญญาโท ปริญญาเอก ภาคพิเศษ...ที่ไม่ค่อยมีเวลา

ภาคนิพนธ์ วิทยานิพนธ์...เป็นเพียงการศึกษากระบวนการหาความรู้ อย่าไปเข้มงวดกันมาก...ทำได้แค่นี้ก็ดีแล้ว...ถ้าจบยากๆ เดียวจะไม่มีลูกค้ามาเรียน เศร้าใจ...ความรู้ไม่ต้องพูดถึง..บางมหาวิทยาลัยทำเป็นกลุ่ม

การวิจัย เป็นกระบวนการหา
ความรู้ที่เป็นระบบ มีแบบแผน
ที่เชื่อถือได้เป็นที่ยอมรับ เพื่อ
พิสูจน์ พัฒนา หาแนวทาง
แก้ไข สร้างนวัตกรรม ฯลฯ

ผมเพียงจำใส่ใจอยู่เสมอจากคำสอนของอาจารย์ท่านหนึ่งว่า “...การจบปริญญาโท ปริญญาเอกสมัยนี้มันไม่ยากหรอก..แต่การรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของปริญญาและสถาบันที่จบมานั้นมีความยากลำบากมากกว่าหลายเท่าตัว...”

กลับมาที่...การวิจัย ความหมายเป็นเช่นไรอย่างที่ได้อ่านไว้บ้างในบทที่ ๑ แต่อาจอ่านเพลิน จนลืมสิ่งที่อ่านมาก่อน (เรียกว่าได้หลังลืมหน้า) ผมได้ให้ความหมายสั้นๆว่า การวิจัย เป็นกระบวนการหาความรู้ที่เป็นระบบมีแบบแผนที่น่าเชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับ เพื่อพิสูจน์บางอย่าง หาแนวทางแก้ไข สร้างนวัตกรรม สร้างองค์ความรู้...อีกมากมายหลายความหมาย...

ที่สำคัญงานวิจัยมีลักษณะง่ายๆคือ ผู้วิจัยเป็นผู้คิดหัวข้อวิจัยเอง กำหนดวัตถุประสงค์เอง หาวิธีการวิจัยเอง ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเอง รายงานผลเอง สรุปและอภิปรายผลด้วยตนเอง

ท้ายสุดทำรูปเล่มเพื่อให้คนอื่นที่มีความรู้ นักวิชาการ กรรมการสอบหรือบุคคลทั่วไป อ่านและหาความรู้จากสิ่งที่ผู้วิจัยนำเสนอ เพื่อนำความรู้นวัตกรรม แนวทางแก้ไขปัญหา หรือรูปแบบต่างที่เป็นประโยชน์ นำไปใช้ประโยชน์ ต่อไป...ทำเองทั้งหมด แต่นำไปให้คนอื่นอ่านแล้วดูว่า...น่าเชื่อถือได้

๓

เริ่มวิจัย...บทที่ ๑ เป็นกุญแจสำคัญ

เคยได้ยินมาก่อนหน้าหรือไม่ครับว่า...เริ่มต้นดีมีชัยไปแล้วกว่าครึ่ง...การเขียนบทที่ ๑ เพื่อรายงาน ว่า ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวทางการวิจัยจาก กรอบความคิด ปัญหาการวิจัย มูลเหตุของปัญหา ขอบเขตการวิจัย ทั้งด้านประชากร เนื้อหา ตัวแปร และท้ายสุดไปกำหนดนิยามศัพท์ ไว้อย่างไร

ต้องถามตนเองด้วยคำถามง่าย ใคร(Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน(Where) เมื่อไหร่(When) ทำไม(Why) และ อย่างไร (How) สิ่งเหล่านี้มีคำตอบอย่างไร..ง่ายนะครับถ้ามีประเด็นที่สนใจศึกษาลองหยิบกระดาษขึ้นมา แล้วร่างแบบไม่กลัวผิด(เพราะไม่มีใครตรวจ) ตอบคำถาม 5W1H ถ้ามองเห็นภาพด้วยยิ่งดี (White, 2000)

สิ่งเหล่านี้มาจากความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เกิดจากประสบการณ์ และองค์ความรู้เก่าและใหม่ที่ผสมผสานมาในอดีตแล้วนำไปสู่ความคิดแบบ “ปิ้งแว็บ”(คิดเรื่องหนึ่งเรื่องใดได้แบบชั่ววูบ...แล้วจะหายไปภายหลัง) จากนั้นต้องรีบจดบันทึกเรื่องราวต่างๆไว้ แล้วร้อยเรียงประสบการณ์ เขียนเป็นความเรียงเล่าความหมาย...จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจดบันทึก...จดบันทึกเป็นทักษะที่จำเป็นทางการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยเชิงคุณภาพ...คิดได้แล้วบันทึก

สิ่งที่เขียนลงไปเป็นเพียงแบบร่าง..ไม่ใช่ทางการ(ทางวิชาการ) แต่เป็นนัยๆ รู้และคิดได้ว่า...สิ่งนั้น สิ่งนี้ สิ่งโน้น เชื่อมโยงกันแล้วก่อให้เกิดปัญหา เกิดข้อติดขัด หรือ บางสิ่งอาจเป็นแนวทาง ความรู้ องค์ความรู้ ที่น่าจะเป็นประโยชน์

เริ่มต้นดีมีชัยไปกว่าครึ่ง ต้องตอบตนเองให้ได้ว่า ในประเด็นที่สนใจศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับอะไร ต้องไปทำที่ไหน กับใคร เมื่อไหร่ ทำไมถึงต้องทำ และที่สำคัญจะศึกษาอย่างไร

หรือสามารถนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหา...

สิ่งเหล่านี้วนเวียน...และเวียนวนอยู่ในความคิด ต้องเขียนบันทึกในตอนนั้นเลยถ้าทำได้ หรืออ่านให้จบบทนี้ก่อนแล้วค่อยมาเขียน...ระวังคำว่า..เอาไว้ก่อน..เดี๋ยวค่อยทำ..ใครคิดแบบนี้เมื่อไหร่..ไม่สำเร็จทุกราย จริงๆ... ฮี..ฮา

ตั้งใจสักนิด...เริ่มต้นดีสำเร็จเร็วกว่าครึ่ง หาโต๊ะทำงานและเก้าอี้ที่เหมาะสม นั่งลงแล้วตัดสิ่งรบกวนทั้งหมด บอกกับตนเองว่า ขอเวลาให้สัก สองสาม ชั่วโมง แบบว่า...อยู่คนเดียวห้ามสิ่งรบกวน แม้กระทั่งมือถือต้องปิด คนอื่นๆ แม้แต่สมาชิกในครอบครัวห้ามยุ่ง...นั่งลงแล้วเขียนความคิดของตนเองที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่พบในที่ทำงาน สิ่งที่ยากรู้ และสงสัยมาเป็นเวลานาน..เขียนๆๆๆ

เขียนไปเรียบเรียงไปเรื่อยๆ อาจได้สักประมาณ ๕-๑๐ ประเด็น หรือมากกว่านี้ จากนั้นนำประเด็นที่ได้มาแยก แล้วเรียงลำดับความสำคัญประมาณ สามประเด็นหลัก....เริ่มเข้าเค้า...เมื่อแถมโครงร่างไปอีกหน่อยเติมสิ่งนั้นไปอีกนิด รวมแล้วจะเป็นร่างเค้าโครงงานวิจัย...เฮ...ฮา

ที่สำคัญเมื่อได้ประเด็นที่สนใจแล้ว ต้องเริ่มอธิบายประเด็นนั้น เริ่มจากอธิบายจากฐานความคิดของตนเอง ผู้การอธิบายจากบริบท และสุดท้ายอธิบายจากหนังสือทางวิชาการ...แล้วนำมารวมเข้าด้วยกัน...

บางคนมีประสบการณ์มากมาย..อ่านหนังสือพิมพ์หรือ อ่านหนังสือมาก็เยอะ แม้กระทั่งลงมือปฏิบัติงานเอง ทำเองกับมือ พบปัญหาเอง หรือเห็นความต้องการของชุมชน องค์กร โรงเรียน ว่าอยากได้อะไรได้อะไรนี้ อยากทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ ถ้ามีสิ่งนั้นจะแก้ปัญหาด้านนี้ ถ้าเพิ่มเติมตรงนี้สิ่งนั้นจะพัฒนายิ่งขึ้น...แต่ขาดการบันทึก...ได้แต่พูดและทำ..ร้อร่อยเลยไม่มี

---

*บทที่ ๑ นิยามเขียนหัวข้อหลัก อาทิ
ความเป็นมาและความสำคัญ
วัตถุประสงค์การวิจัย
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
สมมติฐาน (ถ้ามี)
ขอบเขตการวิจัย*

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตประชากร

ขอบเขตด้านตัวแปร

นิยามศัพท์

๕

บทที่ ๒...การทบทวนวรรณกรรม

เป็นปัญหาใหญ่สำหรับผู้ที่ต้องการทำงานวิจัย(โดยเฉพาะนักวิจัยมือสมัครเล่นหน้าใหม่ เวลาไม่ค่อยมี เพราะงานประจำมันเยอะ...) แต่ไม่ชอบอ่านและจดบันทึก อ่านหนังสือแล้วไม่จับใจความ ไม่ทำความเข้าใจ ต้องการแบบง่ายๆ เหมือน มาม่า ยำยำ เปิดซอง ใส่น้ำร้อน ปิดถ้วยทิ้งไว้ สามนาที ได้ฉิม อีกหนึ่งมือ อย่างเช่นมือนี้ของผม...มาม่าต้มยำสองห่อ...ใส่น้ำด้วย

งานวิจัยคงไม่ง่ายเหมือนทำมาม่า ยำยำ ไข่ไข่ นะครับ...ถ้าจำได้ก่อนหน้า นี้ ไปหลายหน้า จุดเริ่มของการทำงานวิจัยมาจากประเด็นปัญหา หรือประเด็นใดที่สนใจ และคิดว่าเมื่อทำงานวิจัยแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน ต่อองค์กร จากนั้น และจากนี้ ต้องเริ่มหาหนังสือมาอ่าน หาตำรับตำรามาดูหน่อยว่า เรื่องที่สนใจจะทำวิจัยนั้นมันไปเกี่ยวข้องกับตรงไหน กับเรื่องใด...เพราะถ้ามันไม่เกี่ยวข้องจะให้เกี่ยวอย่างไรไหว...เอาแบบเนื่อๆเนื้ทๆ

บางคนคิดประเด็นใหม่ๆ ที่ยังไม่มีใครทำมาก่อน หรือ ไม่ค่อยมีตำรับตำราใดๆเลยในโลกนี้ หรือในประเทศนี้เขียนไว้เลย แบบนี้ยาก...ขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง เพราะการค้นหาแหล่งข้อมูล วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง คงไม่มีแบบตรงเป๊ะ เอาแบบเฉี่ยวไปเฉี่ยวมาเทียบเคียงแล้วมันใกล้เคียงกัน หรือพอไปๆกันได้...คบกันเป็นแฟนกันถ้าต้องรอลูกที่ตรงสเปค มีความเสี่ยงสูงที่จะต้องขึ้นคานทองนิเวศน์...เกี่ยวกันหรือเปล่าเอ่ย..หรือไม่น่าจะเกี่ยว

การนำเสนอส่วนนี้มีประเด็นสำคัญๆ ที่จะเขียนคู่กันอ่าน...เพราะเขียนต้องคู่กับอ่านไม่ใช่ เล่าสู่กันฟัง....คือ แหล่งที่มาของข้อมูล เขียนเกี่ยวกับอะไรบ้าง เขียนอย่างไร และ การอ้างอิงที่ถูกต้องหรือไม่...ติดตามต่อไปอย่างตั้งใจ อ่าน...อย่าเพิ่งง่วงนะ

แหล่งที่มาของข้อมูล

เมื่อเข้าใจประเด็นปัญหาที่สนใจ และต้องการศึกษา แน่แน่นอนต้องเริ่มเข้าหาแหล่งข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้ บางคนค้นคว้ามาจากเอกสารฉบับหนึ่งใครเป็นผู้เขียน สังกัดหน่วยงานไหน โรงพิมพ์มีไหม วารสารเล่มไหน ทุกอย่างไม่รู้ แสดงว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงไม่ได้ หรือบางคนนำมาอ้างอิง แล้วตอบแหล่งที่มาไม่ได้ บางครั้งความน่าเชื่อถือในงานวิจัยจะมีน้อยลงไป

การเข้าถึงข้อมูล เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สามารถกระทำได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีการสื่อสารที่ล้ำหน้า(โดยไม่ต้องมีผู้กำกับเส้น) ไปมาก และยังคงก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ต้องตามให้ทัน และต้องรีบใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีตรงนี้ โดยเฉพาะอาจารย์กู...เกิ้ล (Google) คิดอะไรไม่ออก ลอง

เข้าไปถามอาจารย์กู...ดู อาจเห็นคำตอบ

แนวทางการเข้าถึงแหล่งข้อมูลมี

หลากหลาย อย่างเช่น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยหลักๆ จุฬาฯ ธรรมศาสตร์ บูรพานเรศวร เกษตร ขอนแก่น ฯลฯ ได้เปิดบริการการสืบค้นหาหนังสือ วารสารแบบออนไลน์ (เข้าถึงทางอินเทอร์เน็ต) อย่างเช่นที่หอสมุดกลางจุฬาฯ ให้เข้าไปที่ http://www.chula.ac.th/research/research_library/index.htm หรือที่

มหา'ลัย บูรพา ให้เข้าไปที่ <http://chonlinet.lib.buu.ac.th/opac/index.html> อีกแห่งหนึ่งที่สำคัญ...สำนักหอสมุดแห่งชาติ เข้าไปที่ http://www.nlt.go.th/th_index.htm เห็นได้ว่าสมัยนี้...นักวิจัยสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายมาก ขอให้มึทักษะการสืบค้นด้านคอมพิวเตอร์...เรียนรู้ ฝึกฝนจะก่อให้เกิดความชำนาญ

ห้องสมุด หอสมุด ศูนย์วิทยบริการ แล้วแต่จะเรียก ที่สำคัญเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้า หนังสือ วารสาร เอกสาร ต่างๆได้

๕

เข้าสู่บทที่ ๓...วิธีการวิจัย

แน่นอนครับต้องเขียนบทที่ ๓ วิธีการวิจัย งานวิจัยทุกชิ้นต้องบอกวิธีการดำเนินการวิจัย เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านงานวิจัยได้รู้ว่า มีขั้นตอนการวิจัยอย่างไร และต้องมีความน่าเชื่อถือด้วย งานวิจัยทุกงานนั้นต้องมีวิธีการเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ เพราะเมื่อคิดจะวิจัย สิ่งแรกเริ่ม คือประเด็นปัญหาวิจัย หรือประเด็นการวิจัยที่น่าสนใจ แล้วดำเนินการวิจัยนั้นจนแล้วเสร็จ เขียนรายงานการวิจัยทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด...แต่ผู้ที่ให้คะแนนว่า งานวิจัยชิ้นนั้นดีหรือไม่ดี คือผู้อ่านงานวิจัย หรือผู้ประเมินผลงานวิจัย...

เมื่อได้ประเด็นงานวิจัย...นำไปสู่การกำหนดพื้นที่ที่จะศึกษา ต้องใช้อะไรบ้างเป็นเครื่องมือการวิจัย และจะสร้างเครื่องมือเหล่านั้นได้อย่างไร จากนั้นจะนำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไร และเมื่อได้ข้อมูลดิบมาแล้ว มีการกระทำ หรือจัดการกระทำใดๆกับข้อมูลนั้นอย่างไร และใช้วิธีใดสถิติใดในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว...จึงไปนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ ๔ ต่อไป...

คำถามคำว่า “อย่างไร”...ต้องอธิบายถึงกระบวนการวิธีการดำเนินการวิจัย ว่ามีขั้นตอนอะไรบ้าง...ผู้วิจัยต้องมีต้นแบบ หรือวิธีการที่นักวิจัยท่านอื่นๆทำมาก่อนหน้านั้น...ถึงตรงนี้ เมื่อคิดจะวิจัย...ต้องไปหางานวิจัยที่มีแนวทาง หรือประเด็นที่ใกล้เคียงกับตนเอง...(งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) มาศึกษาสัก ๕ - ๑๐ เล่ม

อ่านไป อ่านมา แล้วพยายามจินตนาการสร้างภาพว่า...เขาผู้นั้น...เธอคนนั้นดำเนินการวิจัย

สิ่งแรกเริ่มคือประเด็นปัญหา หรือประเด็นที่สนใจวิจัย จากนั้นดำเนินการวิจัยจนเสร็จ เขียนรายงานการวิจัย...แต่ผู้ให้คะแนนคือ บุคคลที่อ่านงานวิจัยเหล่านี้ กรรมการสอบ ผู้ประเมิน ผู้อ่าน ผู้ให้งบประมาณ ฯลฯ

อย่างไร ด้วยคำพูดที่เล่าต่อกันมาว่า...คนที่เรียนหนังสือเก่งนั้น เวลาอ่านหนังสือแล้ว หรือศึกษาเรื่องใดๆ จะเห็นภาพที่ล่องลอยอยู่ ต่อหน้า...แล้วพูดว่า อ้อ...มันเป็นอย่างนี้เอง...ไม่เชื่อลองฝึกทำดู

วิธีดำเนินการวิจัย..จะไปในแนวทางใด อย่างลืมหลับไปดูวัตถุประสงค์ของการวิจัย ว่า ถ้าดำเนินการวิจัยด้วยวิธีนี้ จะตอบคำถามการวิจัย หรือวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้ตั้งขึ้นหรือไม่ ทุกส่วนของงานวิจัยมีความสัมพันธ์กัน เชื่อมโยงกันเปรียบเทียบเหมือน เกียวสปริงที่เชื่อมโยงกันตั้งแต่ต้นจนถึงปลาย ไม่มีขาดช่วง...ถ้าขาดช่วงโดดไปมา...เป็นสปริงชำรุด

เมื่อเห็นวัตถุประสงค์...รู้เลยว่าจะวิจัยด้วยวิธีใด นักวิชาการทั้งหลาย เพียงเห็นชื่อเรื่องบอกได้เลยในเบื้องต้นว่าใช้วิธีใดในการวิจัย...ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า งานวิจัย เป็นกระบวนการหาความรู้ที่มีระเบียบแบบแผน และน่าเชื่อถือได้....ดังนั้นเมื่ออ่านชื่อเรื่อง.สามารถคาดการณ์ได้ว่า...จะใช้วิธีใดในการวิจัย

ถ้าคาดการณ์แล้วผิดแผกไปเยอะ...งานวิจัยผิดแผกไปจากการคาดเดาของผู้รู้ทั้งหลาย แสดงว่า ผู้วิจัยคนนั้น หลงทางไปหรือเปล่า โดยเฉพาะนักออกแบบวิจัยใหม่ๆที่เป็นประเภท หลงทาง ซื่อไปทาง วิธีวิจัยไปอีกทาง แต่มารวมเล่มด้วยกัน...ผู้อ่านกังงๆว่า ใช้วิธีวิจัยแบบนี้ได้อย่างไร...บางทีอาจเป็นเรื่องปกติของนักวิจัยหน้าใหม่ๆ...แต่อาจไม่ใช่หน้าอ่อนๆ

ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ คงไม่ใช่ผู้ที่ชำนาญการวิจัย ที่ผ่านการสอน การอ่าน การศึกษางานวิจัยมามากมาย...แต่เป็น...ผู้ที่จะคิดจะวิจัยเรื่องแรกๆ...และมีความรู้สึก ว่า งานวิจัยนั้นช่างยากเย็นและแสนเข็ญเหลือเกิน..หรืออาจเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา..ที่รู้สึกว่างานวิจัยนั้นยากจริงๆ..ตามผมต่อไปอีกนิด

ระเบียบวิธีวิจัย หรือการดำเนินการวิจัย ตามความรู้ที่ผมมี...สามารถคัดลอกต้นแบบวิธีการดำเนินการวิจัยของผู้ที่ทำวิจัยด้วยวิธีนี้มาก่อน เพียงเปลี่ยน

ผู้วิจัย...สามารถคัดลอกต้นแบบวิธีการดำเนินการวิจัยของผู้ที่ทำวิจัยด้วยวิธีนี้มาก่อน เพียงเปลี่ยนหรือปรับคำ ปรับประโยค ปรับตัวอักษรให้เป็นไปตามภาษาของผู้วิจัยเอง แล้วเรียบเรียงเขียนขึ้นมาใหม่...

หรือปรับคำ ปรับประโยค ปรับตัวอักษรให้เป็นไปตามภาษาของผู้วิจัยเอง แล้วเรียบเรียงเขียนขึ้นมาใหม่...(ให้ผู้อ่านเข้าใจด้วยนะครับ) อย่าลืมนะครับ งานวิจัยเล่มที่เรากำลังจะทำ มีเล่มเดียวในโลก เป็นเอกลักษณ์ เพราะใช้ รูปแบบ และ ภาษา เป็นของตนเอง...ไม่เหมือนใคร

การวิจัยทางการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ หน่วยที่วิจัยคือคน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน ชาวบ้าน ชุมชน บุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ มีความเหมือนและแตกต่างกันมาก เหมือนกันที่สรีระ แต่แตกต่างเรื่องความคิด ความฉลาด มุมมอง ความรู้สึก ความเชื่อ เจตคติ ทักษะคติ อีกมากมายที่แตกต่าง

มีอีกมากมายหลายประการเช่นกันทั้ง ความรู้สึก ความเชื่อ เจตคติ ทักษะคติ มีความคล้ายคลึงกัน เมื่ออยู่ในบริบทและชุมชน สังคม เดียวกัน

การเลือกพื้นที่การวิจัย จึงต้องคำนึงถึง วัฒนธรรม ประเพณี ของชุมชนนั้นๆด้วย โดยเฉพาะการวิจัยแบบเผชิญหน้า (อ่านแล้วดูน่ากลัว) อันได้แก่ งานวิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยเชิงปฏิบัติการ วิจัยเชิงทดลอง ที่ผู้วิจัยต้องพบปะกับผู้ถูกวิจัย เพราะผู้วิจัยต้องไปเรียนรู้พื้นที่นั้น ทั้งด้านความรู้สึก ความเชื่อ เจตคติ ทักษะคติ ตลอด วัฒนธรรม ประเพณี ของชุมชน เรียนรู้ยังไม่พอ ถ้าเป็นไปได้ต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทนั้นๆ ด้วย (สุภางค์ จันทวานิช, 2546. ก)

การเขียนวิธีการดำเนินงานวิจัยนั้น หนังสือเล่มนี้จะนำเสนอแบบบรรยาย อ่านแล้วสร้างภาพ คิดไปด้วย เหมือนนั่งเรียน ฟังอาจารย์บรรยาย ว่าด้วยระเบียบวิธีวิจัย...ปานนั้น...ถ้ายังไม่เห็นภาพ แสดงว่ายังไม่เข้าใจ...ต้องอ่านอีกรอบ

วิธีการวิจัยมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เมื่อตั้งคำถาม เพื่อ...นำหน้า แสดงให้เห็นว่า ผู้วิจัยทำการวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมาย

๕-๑ จะนำเสนอถึง การวิจัยเชิงปริมาณ โดยแบ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงทดลอง

๕-๒ อธิบายถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

๕-๓ จะกล่าวถึงการวิจัยเชิงคุณภาพ

๕-๔ กล่าวถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และท้ายสุด

๖

เดินทางถึงบทที่ ๔ รายงานผลการวิจัย

งานวิจัยต้องรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบของ ตาราง แผนภูมิ หรือข้อความขึ้นอยู่กับลักษณะ หรือประเภทของงานวิจัย แล้วรายงานผลการวิจัยในรูปแบบใดดีนั้น มีหลักการง่ายๆ มาเรียงๆว่า ให้รายงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล

อาจารย์บางท่านบอกว่า หัวข้อ (ตอน) ของเพราะมีหนึ่งตอนที่ไม่ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์

ในงานวิจัยเชิงปริมาณต้องบรรยายถึงคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพต้องอธิบายหรือรายงานบริบทของพื้นที่ที่เข้าไปศึกษา

ส่วนของการรายงานผลการวิจัยเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเป็นผู้ค้นพบเอง จากการออกแบบงานวิจัย เพื่อตอบประเด็นที่สนใจศึกษา แล้วรายงานสิ่งที่ค้นพบให้ผู้อ่านงานวิจัยได้รับทราบ สำหรับการนำเสนอในหนังสือเล่มนี้จะแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ การรายงานผลการวิจัยเชิงปริมาณ และ การรายงานผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การรายงานผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ที่เห็นและเป็นอยู่...จะรายงานผลการวิจัยในบทที่ 4 ผลการวิจัย นิยมรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นตอนๆ ทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ จะมีกี่ตอน ดังที่บอกไปแล้วก่อนหน้าตามหลักเกณฑ์ง่ายๆ แต่ไม่ใช่เป็นหลักที่ถือปฏิบัติกันแล้วยึดถือว่าถูกต้อง เป็นหลักการที่พอสังเกตได้แล้วมีความเป็นเหตุเป็นผลว่า เมื่อต้องการศึกษาอะไร เพื่ออะไร ต้องรายงานสิ่งที่ศึกษาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนั้นผมจึงยึดไว้เป็นหลักการนิดๆ...ว่า

มีวัตถุประสงค์ที่ซ้ำ นำไปบวกกับสถานการณ์ หรือคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือคุณลักษณะของหน่วยทดลอง เพิ่มเข้าไปอีกหนึ่งข้อ รวมกันแล้วจะเป็นจำนวนตอนที่เสนอ...

อาจมีมากกว่านี้หรือน้อยกว่า ขึ้นกับเหตุและผลของการนำเสนอ...ที่สำคัญต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย...อย่าเกินเลยหรือขาดหายไป และไม่ไปทำตามวัตถุประสงค์ ที่ศึกษา

การเขียนผลการวิจัยเชิงปริมาณอาจต้องเขียนเกริ่นนำก่อนบ้าง ทำความเข้าใจกับผู้อ่านงานวิจัยสักนิดว่าจะนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็นกี่ตอน มีตอนไหนบ้าง อย่างเช่น

“การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอนดังนี้...” (เปรมปรีดี หมูวิเศษ, 2549)

การเกริ่นนำ...เพื่อให้เกิดความน่าสนใจของผลการวิจัย และผู้อ่านงานวิจัยจะได้ติดตามได้ถูกต้อง...หรือแม้แต่คณะกรรมการ หรือ หน่วยงานที่ปรึกษาจะได้เอาบทเกริ่นนำไปเปรียบเทียบดูสิว่า ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้หรือไม่ เป็นไปตามการวิเคราะห์ข้อมูลหรือไม่...

ที่สำคัญเกริ่นนำดี เหมือนขึ้นต้นได้ดี สำเร็จแล้วกว่า ร้อยละ 50 แต่ไม่ควรยาวเกินไปนะครับ การเขียนรายงานการวิจัย ต้องกระชับพื้นที่ เนื้อๆ ได้ใจความ

การรายงานผลการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นรายงานเชิงตัวเลข และมีหลายหัวข้อ ต้องมีค่าทางสถิติหรือสัญลักษณ์ทางสถิติมาเกี่ยวข้อง หรือเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรที่ศึกษา..X,Y,Z

ผู้วิจัยสามารถเขียนคำอธิบายก่อนที่จะเข้าสู่การรายงานผลในตอนที 1 เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดสำหรับผู้อ่านงานวิจัย ว่าตัวอักษรแบบนี้ใช้แทนความหมายอะไร อาทิ การใช้สัญลักษณ์แทนตัวแปรย่อยของตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร

“...X1 หมายถึง ความตระหนักในอารมณ์ของตนเอง

X2 หมายถึง การประเมินตนเองได้อย่างถูกต้อง

X3 หมายถึง ความมั่นใจในตนเอง...”

นอกจากจะมีสัญลักษณ์ด้านตัวแปรแล้ว ผู้วิจัยอาจนำเสนอ สัญลักษณ์ทางด้านสถิติ ต้องเป็นสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับทฤษฎี หรือหลักสากล เช่น s.d. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต r หมายถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นต้น

เมื่อทำความเข้าใจกับผู้อ่าน เกริ่นนำให้ทราบ บอกสัญลักษณ์ต่างๆที่จะเจอเจอจากการอ่านผลการวิจัยต่อไป เกริ่นให้ทราบว่าผลการวิจัยมีกี่ตอน ชื่อตอน มีว่าอะไร การเขียนชื่อตอน...

ส่วนใหญ่แล้วมีส่วนข้อความวัตถุประสงค์การวิจัยแฝงอยู่ด้วย (ต้องรายงานผลตามวัตถุประสงค์) แล้วเพิ่มคำว่า ผลการศึกษา....ผลการเปรียบเทียบ....ความสัมพันธ์ ....ผลการหาค่า....ที่เป็นเส้นปะนั้นผู้วิจัยนำข้อความจากวัตถุประสงค์มาใส่เข้าไป....แบบนี้เขาไม่เรียกว่าคัดลอก แต่ทำให้เข้าใจง่าย..copy & paste เหมือนกัน...แต่เป็นกระบวนการภายใน...นำจากอีกที่มาใช้ก็

รายงานการวิจัย เมื่อเลือกใช้ข้อความใดๆแล้ว ต้องเหมือนกันทั้งเล่ม ไม่ใช่ชื่อตอนเป็นอีกอย่าง มีความหมายเดียวกันกับวัตถุประสงค์แต่เขียนกันคนละแบบ ต้องมาตีความหมายอธิบายข้อความให้ยุ่งยากอีกตอนสอบปกป้อง...ป้องกันผู้คัดลอกข้อความมาวางให้เหมือนกันเลยในทุกๆส่วนที่เขียน...จะดีกว่า

๗

สถานีสุดท้ายบทที่ ๕ การสรุปและอภิปรายผล

มาถึงขั้นตอนสุดท้ายของการเขียนรายงานการวิจัย สำหรับงานวิจัยในรูปแบบ 5 บท ผมเคยเห็นบางมหาวิทยาลัย มีวิจัยแบบ 6 บท 7 บท แต่รวมๆแล้ว เนื้อหาภายในเหมือนกันกับ 5 บท แต่นำบางส่วนของบางบทไปขยายเพิ่ม

การรายงานการวิจัย แบบ 5 บท แต่ยังไม่ทำจริงถ้าเรียงตามเล่ม ต้องมีการเขียนบรรณานุกรม มีภาคผนวกอีก และจบท้ายด้วยประวัติผู้วิจัย กลับมาที่บทที่ ๕ ของงานวิจัย มีเนื้อหาหลักๆ ตามชื่อของบท เน้นไปที่ การสรุปผล แล้วนำผลมาอภิปราย...แล้วสรุปเป็นข้อเสนอแนะว่า ควรจะทำอย่างไรต่อไป

งานวิจัยต้องมีเหตุมีผล ก่อนการศึกษาได้ไปทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ใจ เมื่อเข้าใจดีแล้วจึงมากำหนดขอบเขตงานวิจัย หาแนวทาง หรือวิธีการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น จากนั้นกำหนดวัตถุประสงค์ สร้างสมมติฐานการวิจัย บอกถึงความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย...

ต่อจากนั้นไปสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงถ้อยคำการเขียนด้วยภาษาจากที่ผู้วิจัยเข้าใจ(และผู้อ่านเข้าใจ) แล้วไปกำหนดนิยามศัพท์ของคำ หรือตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เขียนวิธีการวิจัย(บทที่ ๓)...สอบเค้าโครงการวิจัยได้แล้ว...

การเขียนบทที่ ๕ ต้องเริ่มจากการสรุปกระบวนการวิจัยทั้งหมด โดยรวมเอาบทที่ ๑ และบทที่ ๓ มาเขียนแบบสรุป โดยเปลี่ยนจากเป็นประเด็นตามหัวข้อสู่การนำข้อความเหล่านั้นมาเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นความเรียง อย่างเช่น การเขียนในตัวอย่างต่อจากนี้....

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดลำปาง และเปรียบเทียบภาวะผู้นำและ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนโรงเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 3 ตอน 1) เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ 2) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนช่วงชั้นที่ 4 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนโรงเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับได้เท่ากับ .81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)....

เขียนเป็นความเรียงง่ายๆแบบนี้ ไม่ต้องเรียงข้อเหมือนบทที่ ๑ และบทที่ ๓ ให้อ่านแล้วเข้าใจได้เลยว่าผู้วิจัยทำอะไรบ้าง กลุ่มใดเป็นกลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก มีเครื่องมือการวิจัยอะไรบ้าง มีค่าความเชื่อมั่นเท่าใด เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีใดบ้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการใด...

แต่ไม่มีรูปแบบตายตัวนะครับ เพราะผมยังเห็นบางมหาวิทยาลัย แทบจะยกบทที่ ๓ มาเขียนใหม่ที่ตอนต้นบทที่ ๕ เลย...ไม่เข้าใจทำไมรายงานการวิจัยเล่มเดียวกันต้องเขียนเรื่องเดียวกันถึงสองจุด...ผมแนะนำนักศึกษาในที่ปรึกษาเสมอว่า การเขียนสรุปขั้นตอนการวิจัยในตอนต้นบทที่ห้า นั้นให้เขียนแบบกระชับที่สุด ใครอ่านแล้วอยากทราบรายละเอียดให้ไปดูได้ที่บทที่ ๓ หรือบทที่ ๑ มีให้

อ่านอย่างละเอียดอยู่แล้ว...ส่วนสรุปผลการวิจัยก็เช่นกัน...ติดตามต่อไป

สรุปผลการวิจัย

แน่นอนครบบทที่ ๕ ของงานวิจัยห้าบท ต้องมีหัวข้อหลักคือการสรุปผลการวิจัย ทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิจัยโดยย่อก่อนเข้าสู่การ

การสรุปผลการวิจัยเรียงลำดับข้อได้ คือ ข้อ ๑ คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือ พื้นที่ที่ศึกษา ตั้งแต่ข้อ ๒ เป็นต้นไปให้เรียงตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษางานวิจัยบางคนที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัยและไม่ค่อยมีเวลาอ่านทั้งเล่ม แต่อยากรู้ว่าทั้งหมดของการวิจัยเล่มที่ศึกษาอยู่ทำอะไร มีผลอย่างไร และเกี่ยวข้องกับสิ่งใดบ้าง ให้อ่านบทที่ ๕ จะเห็นภาพของงานวิจัยเรื่องนั้นได้เป็นอย่างดี...เข้าใจได้เกือบทั้งเล่ม

เข้าสู่กระบวนการสรุปผลการวิจัย ผมมีเทคนิคง่ายๆสำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ คือนำเอาผลที่สรุปไว้ท้ายตาราง มาเรียบเรียงใหม่ โดยไม่ต้องมีตัวเลขมา แต่ใช้การแปลผลแทน โดยสรุปว่าการศึกษารั้งนี้ไปไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ได้อย่างไร...มีผลอะไรบ้าง..เรียบเรียงพอสังเขป...แบบว่า..สรุปผล

พอเห็นภาพหรือไม่ครบตั้งแต่อ่านมาเกือบทั้งเล่ม วัตถุประสงค์นั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับบทที่ ๓ บทที่ ๔ และบทที่ ๕ เพราะฉะนั้น เมื่อเรียบเรียงเขียนถ้อยคำเพื่อรายงานการวิจัย(ทำเล่ม) ต้องมองไปข้างหน้าและแลดูวัตถุประสงค์อย่าให้ขาดสาย เดียวจะออกนอกวัตถุประสงค์ไปไกล อีกสิ่งหนึ่งที่พ่วงมาด้วยคือขอบเขตการวิจัย อย่าพยายามกระโดดข้ามรั้ว ออกนอกขอบเขต เดียวจะกู่ไม่กลับ....เหอะๆ...เห็นมาเยอะแล้ว

เอาละมาดูการสรุปผลการวิจัย...บางสถาบันอาจเขียนไว้เป็นหัวข้อหลักแบบเริ่มต้นของบทนี้เลยดังข้อความตัวอย่าง จะเขียนเริ่มจาก สรุปผลการวิจัย ต่อด้วย

